

BANK SPÓŁDZIELCZY W BIECZU
38-340 BIECZ, UL. RYNEK 15

INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNNIENIU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W BIECZU
WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2019 R.

I. Informacje ogólne.

1. Bank Spółdzielczy w Bieczu został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 04.01.1950 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 3, poz. 25 z dnia 13.02.1950 r.).

Pierwotnie działał pod nazwą Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością w Bieczu. W 1995 roku uchwałami Zebrań Przedstawicieli nastąpiło połączenie z Bankiem Spółdzielczym w Dębowcu i Jaśle, a w 2002 roku z Bankiem Spółdzielczym w Tarnowcu.

2. Na koniec 2019 roku w strukturze Banku funkcjonowało 25 jednostek organizacyjnych:

- jednostka macierzysta, będącą siedzibą Zarządu,
- 4 jednostki będące oddziałami Banku,
- 20 filie/punkty podległe jednostkom organizacyjnym.

Bank wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000124228 nadanym w dniu 24.07.2002 r. Bankowi nadano w dniu 25.06.1991 r. numer REGON 000506596 oraz w dniu 16.06.1993 r. numer identyfikacji podatkowej NIP 685 000 71 50.

3. Uprawnienia do wykonywania czynności bankowych zostały potwierdzone przez Urząd Nadzoru Finansowego, pismem z dnia 09.01.2009 r. znak DBS/III/71-05/9/4/09.

4. Bank działa na terenie województwa małopolskiego oraz powiatów jasielskiego, brzozowskiego, dębickiego, krośnieńskiego, ropczycko-sędziszowskiego, rzeszowskiego, sanockiego, strzyżowskiego, oraz miast na prawach powiatu – Krosno i Rzeszów.

5. W strukturze Banku nie występują jednostki zależne bądź inne powodujące pomniejszenia funduszy własnych.

6. Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zwanym dalej Bankiem Zrzeszającym.

7. Od 30 sierpnia 2016 r. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w rozumieniu art. 22b ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

8. Zakres działalności Banku opisany jest w Statucie Banku Spółdzielczego w Bieczu.

II. Podstawa prawna sporządzenia polityki informacyjnej.

1. Niniejszy dokument zawiera informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, związane z profilem ryzyka Banku, a także dotyczące funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2019 r.

2. Niniejsza informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej Rozporządzeniem CRR, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (część ósma),
- 2) Ustawie Prawo Bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz.1876 z późn.zm.),
- 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego,
- 4) Rekomendacjach wydanych przez KNF.

3. Niniejszą informację sporządzono na podstawie obowiązujących procedur wewnętrznych tj. „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Bieczu dotyczącej adekwatności kapitałowej” wprowadzonej uchwałą Zarządu Banku z dnia 29.04.2015 r. Nr 24/Z/2015, zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 25.06.2015 r. Nr 9/RN/2015. oraz Instrukcji sporządzania informacji dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu w Banku Spółdzielczym w Bieczu.

4. Bank w zakresie ujawnionych informacji pomija informacje uznane za:

- 1) nieistotne – informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję odbiorcy opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych
- 2) zastrzeżone lub poufne – jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną na rynku w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów, lub jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicę bankową.

5. Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. włącznie.

6. Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku-Art.435 Rozporządzenia.

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykami” przyjętą przez Zarząd Banku Uchwałą NR 53/Z/2017 i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą.

Strategia określa mechanizmy i systemy zarządzania ryzykiem w Banku, w szczególności:

- 1) istotę i cel zarządzania ryzykiem,
- 2) rolę organów statutowych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
- 3) zasady zarządzania ryzykiem,
- 4) zadania istotne w zarządzaniu ryzykiem,
- 5) zasady kontroli wewnętrznej/audytu wykonanych przez Bank.

2. Bank prowadzi działalność na rzecz osób i podmiotów z statutowego terenu działania, zarządzając ryzykiem przez utrzymanie jego poziomu w ramach zatwierdzonej tolerancji, której celem jest ochrona kapitałów i depozytów klientów oraz dalszy efektywny rozwój Banku.

3. Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka:

- 1) kredytowe i kontrahenta,

- 2) operacyjne, w tym IT,
- 3) kapitałowe, w tym nadmiernej dźwigni finansowej,
- 4) stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 5) płynności i finansowania,
- 6) zgodności,
- 7) rezydualne,
- 8) koncentracji kredytowej i zaangażowań,
- 9) wyniku finansowego,
- 10) rynkowe, w tym walutowe,
- 11) strategiczne,
- 12) biznesowe,
- 13) modeli,
- 14) reputacji,

Z uwagi na rzeczywisty i/lub potencjalny wpływ na wynik finansowy i kapitały (fundusze) za szczególnie ważne w działalności Banku uznawane są ryzyka wymienione w pkt.1 -10.

4. Do głównych zadań zarządzania ryzykiem należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka, jego poziomu i profilu,
- 2) stosowanie działań ograniczających ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 5) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitałowych,
- 6) ocena metodą szacowania kapitału wewnętrznego adekwatności pokrycia ryzyka (alokowania) kapitałem,
- 7) wbudowanie procesów szacowania kapitału wewnętrznego w proces zarządzania Bankiem,
- 8) raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej organom statutowym,
- 9) kontrola instytucjonalna/audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 10) wykorzystywanie przez organy statutowe wyników raportowania o ryzyku, kontroli wewnętrznej/audytu w zarządzaniu Bankiem.

5. W procesie zarządzania ryzykiem wyróżnia się następujące etapy:

- 1) gromadzenie informacji,
- 2) identyfikację i ocenę ryzyka,
- 3) limitowanie ryzyka,
- 4) pomiar i monitorowanie ryzyka,
- 5) raportowanie,
- 6) zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

6. Zarządzanie ryzykiem wykonywane jest na etapach:

- 1) identyfikacji i kwantyfikacji ryzyka. Identyfikacji, czyli określenia jakimi rodzajami ryzyka

i w jakim zakresie zagrożony jest w danym momencie Bank, co wymaga przeanalizowania poszczególnych transakcji i zdarzeń z punktu widzenia zagrożenia ryzykiem, a następnie dokonania ich klasyfikacji, kwantyfikacji, czyli pomiaru ryzyka za pomocą różnych metod,

2) sterowania ryzykiem, jako podejmowania przedsięwzięć mających na celu ograniczenie ryzyka do założonych dopuszczalnie rozmiarów,

3) kontroli podejmowanych przedsięwzięć, przez co należy rozumieć kierowanie i regulację procesów, obejmujące łącznie planowanie, zarządzanie i kontrolę, z uwzględnieniem zasady, że decyzje w zakresie sterowania rentownością, płynnością i w rezultacie kapitałem są podejmowane na poziomie jednostki macierzystej a część decyzji dotyczących rentowności, głównie ryzyko transakcji, może pozostawać w kompetencji jednostki/pracowników, którzy bezpośrednio współpracują z klientami Banku.

Systematyczne i długofalowe zarządzanie ryzykiem zapewniają w szczególności funkcje polegające na:

- 1) gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
- 2) ograniczaniu ryzyka do akceptowalnego poziomu, przez wykorzystanie informacji otrzymanych w formie raportów o ryzyku.
- 3) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
- 4) ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

7. Bank stosuje następujące instrumenty zarządzania ryzykiem:

- 1) strategiczne limity tolerancji na ryzyko,
- 2) limity i wartości progowe,
- 3) poziomy preferowane lub oczekiwane w systemie zarządzania przez cel,
- 4) limity wskaźników określonych w uchwałach i rekomendacjach nadzorczych,
- 5) zabezpieczenia,
- 6) plany awaryjne,
- 7) zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych.

8. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Proces zarządzania ryzykiem realizowany jest w oparciu o model trzech poziomów i obejmuje system zarządzania ryzykiem wraz z systemem kontroli wewnętrznej.

- 1) Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej przez komórki i jednostki prowadzące działania sprzedażowe.
- 2) Drugi poziom stanowi, co najmniej zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie do tego powołanych stanowiskach lub zespołach, niezależnie od działań o których mowa w ust.1 oraz działalność komórki do spraw zgodności i komórki kontroli instytucjonalnej.
- 3) Na trzeci poziom składa się działalność audytu wewnętrznego, wykonywanego przez System Ochrony, na podstawie umowy.

9. W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd, w ramach wewnętrznego podziału kompetencji,
- 3) Prezes Zarządu nadzorujący zarządzanie istotnymi rodzajami ryzyka,
- 4) Dyrektorzy zarządzający organizacją lub nadzorujący/zarządzający określonymi rodzajami ryzyka,
- 5) Zespoły/komórki identyfikujące, monitorujące i raportujące ryzyko,
- 6) Komórka do spraw zgodności,
- 7) Komitet kredytowy,
- 8) Komórka kontroli wewnętrznej,
- 9) Główny księgowy Banku i wyznaczeni kontrolerzy finansowi,
- 10) Pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych uczestników w zakresie nadzoru i zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza**, dokonuje okresowych ocen realizacji założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka, m.in. w oparciu o dostarczone przez Zarząd syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza w ramach nadzoru systemu zarządzania ryzykiem, ocenia jego adekwatność i skuteczność, zatwierdzając polityki/strategie działania w tym zakresie oraz plany/harmonogramy ograniczające poziom ryzyka, dostosowane do jego profilu.
2. **Zarząd Banku**, odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, stanowiącej o funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem oraz jeśli to konieczne weryfikację tego systemu, w tym procedur zarządzania ryzykiem uwzględniających zakres działalności Banku. Szczególne zasady podziału kompetencji w Zarządzie określa Regulamin i schemat organizacyjny. Do obowiązków Zarządu należy również okresowa weryfikacja wdrożonych strategii/polityk i procedur w nadzorowanych lub zarządzanych obszarach.
3. **Prezes Zarządu** nadzoruje istotne rodzaje ryzyka oraz odpowiedzialny za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi raportów w tym zakresie a także nadzorujący i zarządzający obszarami Banku nie zaliczonymi do stwarzających ryzyka istotne w jego działalności.
4. **Dyrektorzy** nadzorują/zarządzają określonymi rodzajami ryzyka.
5. **Komórki nadzorujące ryzyko**, odpowiadają za identyfikację, monitorowanie i raportowanie do Zarządu i właściwych stanowisk o realizacji celów i zadań, w tym strategicznych a także o pozycji Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego, na podstawie pomiaru przetworzonych informacji dotyczących podejmowanego ryzyka oraz opracowywanie wyznaczonych regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem, w tym dotyczących szacowania kapitału wewnętrznego.
6. **Komórka ds. zgodności** opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, oceniające stopień/zakres tego ryzyka w Banku m.in. na podstawie wyników

przeглядów wewnętrznych regulacji, sporządzające raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.

7. **Komitet Kredytowy** odpowiada za opiniowanie zdarzeń kredytowych oraz ich klasyfikacji w aspekcie ryzyka Banku.
8. **Komórka kontroli wewnętrznej** odpowiada za kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów strategii/polityk, procedur z tym związanych, dostarczanie obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.
Zgodnie z Rozporządzeniem stanowisko zarządzania zgodnością może być łączone z funkcjami wykonywanymi w ramach komitetu kredytowego.
9. **Główny księgowy Banku i stanowiska kontrolerów finansowych**, gdzie główny księgowy kontroluje rzetelność sprawozdawczości obligatoryjnej i zarządczej, a kontrolerzy finansowi prawidłowość ewidencjonowania transakcji w systemie na podstawie dowodów własnych i obcych.
10. **Pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

10. W zakresie art.435 ust.2 Rozporządzenia Bank informuje, że:

1) Jeden Członek Rady Nadzorczej pełni dwie funkcje dyrektorskie, pozostali po jednym stanowisku dyrektorskim.

Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku lub organach innych podmiotów.

2) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim.

3) Członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza, działając zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji, doświadczenie i reputację kandydata oraz dokonuje ich oceny. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku, oraz dokonuje ich oceny następczej.

4) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

5) Bank, z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.

6) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest uregulowany w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Bieczu”

11. Członkowie Zarządu zostali ocenieni przez Zebranie Przedstawicieli, otrzymując absolutorium.

12. Informacja ujawniana zgodnie z art.435 ust.1 lit.a-d Rozporządzeni, dotycząca strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

IV. Zakres konsolidacji ostrożnościowej-Art.436 Rozporządzenia

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowych i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne Banku-Art.437 Rozporządzenia

1. Fundusze własne Banku składają się z:

1) kapitału podstawowego Tier I- kapitał zdefiniowany w art.25 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

1. Kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:

- 1) kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy) – tworzony zgodnie ze statutem;
- 2) fundusz ogólnego ryzyka bankowego – tworzony zgodnie z dyrektywą 86/635/EWG art.38;
- 3) skumulowane inne całkowite dochody – w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
- 4) fundusz udziałowy- wpłacony przez udziałowców Banku i za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zaliczony do kapitałów,

2. pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:

- 1) wartości niematerialne i prawne;
- 2) korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny AVA – zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/101 z dnia 26.10.2015 r.

3. Poziom funduszy własnych Banku spełniał wymogi kapitałowe określone w art.78,ust 1b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) oraz art. 128 ust.1 ustawy Prawo bankowe.

4. Bank nie posiada instrumentów kapitałowych ujmowanych w kapitale podstawowym tier I oraz kapitale Tier II emitowanych przez Bank.

5. Informacje na temat funduszy własnych Banku na dzień zawiera poniższa tabela:

Wyciąg

	Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe	Kwota w dniu ujawnienia Tys.zł/%
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	38 481
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art.484 ust.3, i powiązane ażło emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	2 735
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	41 216
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (kwota ujemna)	-157
9	Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny AVA	-3
29	Kapitał podstawowy Tier I	41 056
45	Kapitał Tier I kapitał Tier I=kapitał podstawowy Tier I+kapitał dodatkowy tier I)	41 056
59	Łączny kapitał (łączny kapitał=kapitał Tier I+ kapitał Tier II)	41 056
60	Aktywa ważone ryzykiem RAZEM	246 602
	Współczynniki i bufor kapitałowe	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,65
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,65
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,65
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art.92 ust.1 lit.a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,5
65	W tym wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	6 165
	Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dn.1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2022 r.)	

80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	2 735
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	

Bank w 2019 r.za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego pomniejszył fundusz udziałowy o kwotę wypowiedzianych udziałów tj. oraz zaliczył do kapitału podstawowego Tier I udziały opłacone do 31 grudnia 2018 r w kwocie .

VI. Wymogi kapitałowe – art.438 Rozporządzenia

1. Proces obliczania i szacowania kapitału wewnętrznego stanowi istotny składnik systemu zarządzania Bankiem.

Proces szacowania kapitału jest ściśle powiązany z zarządzaniem ryzykiem realizowanym w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez organy statutowe, wewnętrzne strategie/polityki i procedury dotyczące identyfikacji, pomiaru, raportowania, monitorowania i kontroli poszczególnych ryzyk Wymienione w tych dokumentach zasady postępowania składają się na wewnętrzny system zarządzania ryzykiem, do którego przestrzegania zobowiązani są wszyscy uczestnicy procesu ICAAP.

2. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank szacuje, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do poziomu i profilu ryzyka jakie podejmuje, uwzględniając wielkość i rozproszenie aktywów, a także efektywność i rentowność zarządzania nimi w aspekcie struktury posiadanych kapitałów. Głównym celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie, czy kapitał zapewnia pokrycie wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

3. Proces szacowania kapitału wewnętrznego obejmuje w szczególności:

- 1) pisemne kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
- 2) pisemne zasady polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka w działalności Banku,
- 3) proces ustalania (alokacji) kapitału w zależności od poziomu ryzyka w Banku,
- 4) system kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 5) proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału).

4. W ramach ustalania wartości kapitału wewnętrznego oraz bieżące utrzymywanie jego wielkości, Bank jest zobowiązany do:

- 1) zidentyfikowania wszystkich rodzajów ryzyka związanego z jego działalnością,
- 2) ujęcia istotnych rodzajów ryzyka w procesie szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania ryzykiem oraz funkcjonującym systemie kontroli wewnętrznej,
- 3) oszacowania wartości kapitału adekwatnie do profilu i złożoności ryzyka.
- 4) oceny bieżących potrzeb w zakresie zwiększenia sumy kapitału.

5. Kwotę kapitału wewnętrznego stanowi oszacowana przez Bank kwota:

- 1) będąca sumą łącznego (regulacyjnego) wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego,
- 2) niezbędna do pokrycia innych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz wynikających ze zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

6. Do obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego i walutowego oraz operacyjnego, Bank stosuje metodę:

- standardową, w przypadku ryzyka kredytowego i walutowego,
- metodę wskaźnika bazowego, w przypadku ryzyka operacyjnego.

7. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz wymogów kapitałowych tj. 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art.112, obliczane zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR, prezentuje poniższa tabela:

W tys. zł			
LP	Wyszczególnienie	Kwota Ekspozycji ważonej ryzykiem z uwzględnieniem współczynnika 0.7619 *	Kwota wymogu
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	4 589	367
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	31 710	2 537
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	445	36
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	25 039	2 003
6	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	41 753	3 340
7	Ekspozycje detaliczne	82 650	6 612
8	Ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązania	11 241	899
9	Ekspozycje wobec instytucji	1 153	92
10	Ekspozycje kapitałowe	2 902	232
11	Inne pozycje	6 217	498
	RAZEM	207 699	16 616

* współczynnik wsparcia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, zgodnie z Rozporządzeniem CRR, stosowany w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw i ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości.

8. Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

9. Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka przedstawiają się następująco:

Lp.	Rodzaj ryzyka	w tys.zł		
		Wymogi kapitałowe i kapitał wewnętrzny		
		Alokacja kapitału Filar I	Alokacja kapitału Filar II	Kapitał wewnętrzny razem
1	kredytowe	16 616		16 616
2	rezydualne		695	695
3	koncentracji		26	26
4	wynikające z sekurytyzacji			0
5	wynikające ze zmian warunków makroekonomicznych			0
6	rynkowe			0
7	Stopy procentowej w portfelu bankowym		65	65
8	operacyjne	3 112		3 112
3	walutowe	0		0
4	Płynności			0
6	Wyniku finansowego (biznesowe)		107	107
7	Kapitału			0
8	Modeli			0
9	Stopa zwrotu z aktywów			0
10	Marży odsetkowej			0
11	Pozostałe			0
	-cyklu koniunkturalnego			0
	-strategiczne			0
	-utruty reputacji			0
	- dźwigni finansowej			0
12	razem	19 728	893	20621

9. Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności i utrzymanie kapitału wewnętrznego.

Rada Nadzorcza zatwierdza, kontroluje i sprawuje nadzór w zakresie zgodności podejmowanego ryzyka ze Strategią ogólną i planami finansowymi.

VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VIII. Bufory kapitałowe- art.440 Rozporządzenia

Bufory kapitałowe oznaczają fundusze własne, do których utrzymywania zobowiązany jest Bank, w tym:

- 1) **bufor zabezpieczający**, który składa się z kapitału podstawowego Tier I i wynosi 2,5 % łącznej kwoty ekspozycji banku na ryzyko;
- 2) **bufor ryzyka systemowego**, na poziomie 3 % względem wszystkich ekspozycji;
- 3) **bufor antycykliczny**, który ma neutralizować wpływ cyklu gospodarczego na działalność kredytową banku;

Bank w roku 2019 nie wyliczał bufora antycyklicznego.

Zestawienie buforów kapitałowych obowiązujących w 2019 r.

w tys.zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	246 602
Wymóg połączonego bufora	13 563
Bufor zabezpieczający	6 165
Bufor ryzyka systemowego	7 398
Bufor antycykliczny	0

IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego – art.441 Rozporządzenia

Na dzień 31.12.2019 r. Bank nie należał do banków systemowo ważnych.

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art.442 Rozporządzenia

1. Należności przeterminowane – należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie spłaty ustalonym w umowie kredytowej lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub części przez Bank.

2. Należności zagrożone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

3. Bank klasyfikuje ekspozycje kredytowe do odpowiednich kategorii ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, stosując dwa niezależne od siebie kryteria:

- a) terminowości spłat kapitału lub odsetek,
- b) sytuacji finansowo-ekonomicznej mierzonej wskaźnikami ilościowo-jakościowymi.

4. Identyfikacja ryzyka kredytowego w trakcie trwania umowy dokonywana jest poprzez monitorowanie:

- stanu kredytów i przebiegu spłat należności z tego tytułu,
- sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy oraz jakości przyjętych zabezpieczeń,

- akt kredytowych pod względem ich aktualności i kompletności.

5. Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych zakwalifikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.

6. Na ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii „pod obserwacją” Bank tworzył rezerwę oraz odpisy aktualizujące w wysokości 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych,

7. Na ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii „zagrożone” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące w wysokości min. określonej w Rozporządzeniu:

2) 20 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „poniżej standardu”

3) 50 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „wątpliwe”

4) 100% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „stracone”

8. Aktualizacja rezerw dokonywana jest w oparciu o raporty z przeglądu :

- wg kryterium terminowości spłat kapitału i odsetek – na koniec każdego miesiąca,

- wg kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – na koniec każdego kwartału.

Raporty z przeglądu stanowiły podstawę do podjęcia decyzji do utworzenia lub braku podstaw do tworzenia rezerw i odpisów aktualizujących, ich zwiększeniu lub zmniejszeniu.

9. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie :	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	6 101	5 134	-14	3 913	7 308
	- w sytuacji normalnej i pod obs.	613	652		633	632
	- poniżej standardu	473	1 610		1 425	658
	- wątpliwe	716	2 051		1 436	1 331
	- stracone	4 299	821	-14	419	4 687
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego					
	RAZEM:	6 101	5 134	-14	3 913	7 308

10. Dane o stanie i zmianach odpisów aktualizujących:

Wyszczególnienie:		Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Odpisy aktual.od należności sektor niefinansowy, w tym:	1 154	532	8	264	1 414
	w syt.normalnej i pod obserwacją	2	20		20	2
	poniżej standardu	2	23		25	0
	wątpliwe	3	42		37	8
	stracone	1 148	447	8	183	1 404
2.	Odpisy aktual.od na. s. budżetowy					-
	RAZEM:	1 154	532	8	264	1 414

11. Struktura należności Banku w podziale na kategorie:

Podmiot:	31.12.2018 r.		31.12.2019 r.	
	Wartość bilansowa (w zł):	Wsk. struktury (w %):*	Wartość bilansowa (w zł):	Wsk. struktury (w %):*
1	2	3	4	5
Sektor finansowy, w tym:	106 646	24,46%	112 134	23,82%
Kredyty w sytuacji normalnej:		0,00%		0,00%
Kredyty pod obserwacją.:		0,00%		0,00%
Poniżej standardu:	-	0,00%	-	0,00%
Wątpliwe:	-	0,00%	-	0,00%
Stracone:	-	0,00%	-	0,00%
Lokaty:	27 870	26,13%	13 801	12,31%
Inne należności:	78 776	73,87%	98 333	87,69%
Sektor niefinansowy, w tym:	196 517	45,07%	203 929	43,32%
Kredyty w sytuacji normalnej:	189 236	96,29%	195 949	96,09%
Kredyty pod obserwacją.:	525	0,27%	330	0,16%
Poniżej standardu:	4 405	2,24%	3 886	1,91%

Wątpliwe:	718	0,37%	2 786	1,37%
Stracone:	1,634	0,83%	979	0,48%
Inne należności:	-	0,00%	-	0,00%
Sektor budżetowy, w tym:	132 829	30,47%	154 644	30,47%
Kredyty w sytuacji normalnej:	132 829	100,00%	154 644	100,00%
Pod obserwacją:	-	0,00%	-	0,00%
Poniżej standardu:	-	0,00%	-	0,00%
Wątpliwe:	-	0,00%	-	0,00%
Stracone:	-	0,00%	-	0,00%
Inne należności:	-	0,00%	-	0,00%
Należności ogółem:	435 992	100%	470 708	100%

12. Rozkład ekspozycji kredytowych Banku według branż.

Branża gospodarki:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	udział w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.
1	2	3	4	5
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	132 829	36,60%	154 644	39,28%
BUDOWNICTWO	24 145	6,65%	28 015	7,11%
DOSTAWA WODY	332	0,09%	1 699	0,43%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIO-WA	116	0,03%	93	0,02%
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	7 038	1,94%	6 190	1,57%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	2 711	0,75%	523	0,13%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	17	0,00%	11	0,00%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	3 177	0,88%	2 900	0,74%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	11 823	3,26%	12 649	3,21%

EDUKACJA	11	0,00%	6	0,00%
GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE	323	0,09%	930	0,24%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	39 768	10,96%	39 507	10,03%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	4 218	1,16%	4 154	1,06%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	695	0,19%	10 275	2,61%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	987	0,27%	678	0,17%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	35 056	9,66%	30 781	7,82%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	8 080	2,23%	2 752	0,70%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	7 849	2,16%	8 059	2,05%
POZOSTAŁE BRANŻE:	283	0,08%	15	0,0 8%
OSOBY FIZYCZNE	83 423	22,99%	89 863	22,82%
RAZEM:	362 880	100%	393 745	100%

13. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych.

Powiat	Wartość ekspozycji
Bielsko-Biała	59
bocheński	54
bolesławiecki	11
braniewski	3
brzeski	32
brzozowski	1 546
dębicki	9 734
gliwicki	26
gorlicki	144 370
jarosławski	2
jasielski	131 716
krakowski	1 579
krośnieński	28 810
leski	17
limanowski	249
lubiński	18

mielecki	10
myślenicki	2
nowosądecki	2 878
ropczycko-sędziszowski	5 776
Ruda Śląska	0
rzeszowski	646
sanocki	10 741
stalowowolski	9
strzyżowski	3 294
tarnobrzeski	0
tarnowski	52 150
warszawski	6
wrocławski	7
Suma	393 745

14. Kredyty według terminów zapadalności (podział podmiotowy), wartość nominalna.

TERMIN ZAPADALNOŚCI	PODMIOT	KWOTA
Bez określonego terminu	Banki centralne	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 403
	Gospodarstwa domowe	2 734
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
<= 1 miesiąca	Instytucje samorządowe	121
	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	488
	Gospodarstwa domowe	2 099
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1
>1 i <= 3 miesięcy	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	209
	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	7 331
	Gospodarstwa domowe	6 575
>3i <=6 miesięcy	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	3 324
	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	5 181
>6 i <= 1 rok	Gospodarstwa domowe	9 652
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	8
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	3 781
	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	

	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przedsiębiorstwa	14 141
	Gospodarstwa domowe	15 042
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	33
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	7 781
>1i <=2 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	6 576
	Gospodarstwa domowe	18 768
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	54
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	15 839
>2 i <= 5 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	15 166
	Gospodarstwa domowe	34 653
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	116
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	60 732
>5 i <=10 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	13 790
	Gospodarstwa domowe	27 523
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	13
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	61 825
>10 i <=20 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	5 458
	Gospodarstwa domowe	22 365
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	932
>20 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	
	Gospodarstwa domowe	2 776
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	

15. Analizę przeterminowania aktywów finansowych przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	7 829	1 666	427 929	556
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	312	114	35 090	70
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	1 189	323	650	7
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	77	37	31	
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	820	437		
Przeterminowane > 1 roku	5 512	5 512		

XI. Aktywa wolne od obciążeń - art.443 Rozporządzenia

1. Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.
2. Na dzień 31.12.2019 r. Bank uznawał wszystkie aktywa jako wolne od obciążeń.
3. Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń:

LP.		Wartość bilansowa
1	Kredyty na żądanie	28 822
2	Instrumenty udziałowe	2 902
3	Dłużna papiery wartościowe	296 760
	w tym: obligacje zabezpieczone	0
	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone	0
	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji	201 267
	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	505
	w tym wyemitowane przez przedsiębiorstwa	0
4	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	441 886
	w tym: kredyty hipoteczne	131
5	Inne aktywa	22 869
	Aktywa nieobciążone instytucji sprawozdającej	793 239

XII. Korzystanie z ECAI – art.444 Rozporządzenia

Na dzień 31.12.2019 r. Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

XIII. Ekspozycje na ryzyko rynkowe – art.445 Rozporządzenia

1. W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe, stosując metodę podstawową.
2. Na dzień 31 grudnia 2019 r. wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe Banku Spółdzielczego w Bieczu kształtowały się następująco:

LP	rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy w tys.zł.
1	Wymóg zgodnie z art..92 ust.3 lit.b	
	ryzyko opcji	nie dotyczy
	duże ekspozycje przekraczające limity określone w art..395-401 w zakresie, w jakim zezwala się instytucji na przekroczenie tych limitów	nie dotyczy
		0
2	wymóg zgodnie z art..92 ust.3 lit c	
	ryzyko walutowe	0
	ryzyko rozliczenia	nie dotyczy
	ryzyko cen towarów	nie dotyczy

3. Aktywa walutowe oraz pasywa walutowe kształtowały się na poziomie 0,01 % sumy bilansowej i stanowiły o niskim ryzyku tego obszaru.

XIV. Ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia

1. Ryzyko operacyjne definiowane jest przez Bank jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.
2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany jest metodą bazowego wskaźnika, zgodnie z zasadami określonymi w art. 315-316 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019r. wynosi: 3 112 252 zł.
3. W 2019 r. w Banku Spółdzielczym w Bieczu odnotowano 4 zdarzenia skutkujących stratą rzeczywistą brutto w wysokości 12 970,00 zł (z uwzględnieniem odzysku w kwocie 3 497,50 zł z tytułu odszkodowania wypłaconego przez ubezpieczyciela).
4. Zestawienie strat rzeczywistych brutto za rok 2019 w podziale na kategorie ryzyka przedstawia poniższa tabela.

<i>Kategorie ryzyka</i>	<i>Ilość</i>	<i>Wielkość straty w zł</i>
1. Oszustwo wewnętrzne		

2. Oszustwo zewnętrzne		
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy		
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa		
5. Uszkodzenia aktywów	1	500,00
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów		
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	3	12 470,00
Razem	4	12 970,00

5. W ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank podejmował następujące działania mające na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego:

- działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzonej operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;
- niwelowanie skutków zaistniałych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzeń ryzyka operacyjnego;
- stosowanie ubezpieczeń;
- tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania;
- okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

6. W trakcie 2019 r. nie stwierdzono istotnego podwyższenia poziomu ryzyka operacyjnego obciążającego Bank. Zarówno straty poniesione przez Bank jak i straty, które udało się odwrócić (potencjalne), pozostają na poziomie nie stwarzającym istotnych zagrożeń dla sytuacji finansowej Banku. Ryzyko operacyjne utrzymuje się na akceptowalnym poziomie i profil ryzyka nie uległ zmianie, w związku z czym poziom ryzyka został oceniony jako niski.

7. Skala działalności Banku nie uległa istotnej zmianie w stosunku do poprzednich okresów. Bank wspiera realizację procesów biznesowych i zarządzania ryzykiem poprzez stosowanie systemów informatycznych. Automatyzacja czynności zmniejsza ryzyko narażenia Banku na ryzyko czynnika ludzkiego, jednocześnie powodując zależność od systemów informatycznych.

8. Do zarządzania ryzykami związanymi z bezpieczeństwem informacji, w tym również związanymi z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego, w Banku stosuje się zdefiniowaną i powtarzalną metodologię szacowania ryzyka, uwzględniającą

wszystkie aktywa informacyjne, zagrożenia dla tych aktywów, występujące i zdefiniowane podatności oraz skutki naruszenia bezpieczeństwa aktywów.

9. Zasoby informatyczne, w których strategiczną wartość stanowią aktywa informacyjne są odpowiednio zabezpieczone. Bank stosuje adekwatne do zagrożeń środki techniczne, logiczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych. Ocena ryzyka wskazuje, że narażenie Banku na ryzyko utraty poufności, dostępności i integralności informacji kształtuje się na poziomie akceptowalnym.

10. W 2019 r. nie wystąpiły zdarzenia znaczące, mogące wpłynąć na utratę reputacji Banku.

XV. Ekspozycje w papierach wartościowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia.

1. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.

2. Na dzień 31.12.2019 r. Bank posiadał zaangażowanie kapitałowe:

1) w banku Zrzeszającym tj. Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z/s w Warszawie w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie w kwocie 2 900 tys.zł.

2) udziały SOZ BPS w kwocie 2 tys.zł.

3. Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.(Dz.U. 2018.395).

4. W 2019 roku Bank:

- nie dokonywał istotnych zmian zasad rachunkowości, w tym metod wyceny wywierających istotny wpływ na sprawozdanie finansowe,
- nie posiadał instrumentów notowanych na giełdzie,
- nie był zaangażowany w aktywa bądź zobowiązania finansowe, które należałoby wycenić według wartości godziwej,
- nie dokonywał sprzedaży aktywów stanowiących ekspozycje kapitałowe,
- nie dokonywał przeszacowania posiadanych akcji i udziałów,
- nie ujmował w kapitale własnym żadnych zmian wynikających z dokonanej wyceny poszczególnych papierów wartościowych

XV. Ryzyko stopy procentowej – art. 448 Rozporządzenia

1. Ryzyko stopy procentowej to niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp rynkowych na prognozowany wynik finansowy i sytuację finansową Banku.

2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu ograniczenie wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy Banku i na wartość kapitału wewnętrznego.

3. W Banku są identyfikowane następujące rodzaje w/w ryzyka:

1) Ryzyko terminów przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowani) – wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji wrażliwych, powodującej zmiany w wyniku odsetkowym,

2) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych (rynkowych i podstawowych NBP) instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,

3) ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku, które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania,

4) ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta które mogą być zrealizowane w następstwie zmiany stóp procentowych; produkty zawierające opcje klienta typowe są dla działalności w portfelu bankowym i w odniesieniu do kredytów dają klientowi prawo spłaty należności przed terminem umownym, a w przypadku depozytów pozwalają wycofać środki w dowolnym momencie.

4. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

1) Utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej,

2) Utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany,

3) Konsekwentne budowanie wizerunku Banku jako profesjonalnego i aktywnego uczestnika rynku międzybankowego,

4) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku.

5. Ryzyko stopy procentowej jest jednym z kilku ryzyk uznawanych przez BS Biecz jako ryzyko istotne. Spadek wartości ekonomicznej Banku w warunkach wzrostu/spadku stóp procentowych o 200 p.b. nie przekracza 1% funduszy własnych, co stanowi około 20% limitu wewnętrznego wg stanu na 31 grudzień 2019 r. Dodatkowo przeprowadzono sześć standardowych szoków

zgodnych z wytycznymi EBA/GL/2018/02¹. Największą niekorzystną zmianę wartości ekonomicznej kapitału obserwujemy w ostatnim scenariuszu tj. *spadku szoku dla stóp krótkoterminowych* – obliczona zmiana jest równa około 3,3% funduszy własnych. Jak więc widać, nowe podejście do badania miary EVE wraz z istotnym zwiększeniem jej znaczenia w ryzyku stopy procentowej nie powoduje istotnej zmiany dla Banku, gdyż limit zapisany w wytycznych EBA dla powyższej kategorii ryzyka stóp procentowych jest równy 15% funduszy własnych.

W zamieszczonej poniżej tabeli zestawiono aktywa i pasywa wg terminów przeszacowania, która informuje o szczegółach najbardziej istotnego rodzaju ryzyka stopy procentowej występującego w Banku tj. ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania. Pozycje o stopie zarządzanej przez Bank przypisane są do koszyka zapadalności – (1M; 3 M]. Ekspozycja Banku na ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania jest wysokie. Symulowana strata w przypadku realizacji najbardziej pesymistycznego scenariusza (spadek stóp procentowych o 200 p.b.) byłaby równa około 7,9 mln zł, co stanowiłoby 19,2% funduszy własnych. Wysokie wykorzystanie limitu wewnętrznego – niemal 99% – związane było z mniejszą dynamiką wyniku odsetkowego (około 8% r/r) będącego podstawą limitów, wobec dynamiki sumy bilansowej (ponad 16% r/r). Wysoki udział depozytów bieżących (38%) z niskim oprocentowaniem dodatkowo potęguje w/w niekorzystną zmianę wyniku odsetkowego.

Stosowanie różnych stawek bazowych dla aktywów i pasywów jest bezpośrednią przyczyną powstawania ryzyka bazowego – maksymalna zmiana wyniku z tego tytułu w scenariuszu warunków skrajnych jest równa około 1,8 mln zł, co stanowi 4,5% funduszy własnych.

Narażenie Banku na ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji jest niskie. Maksymalna symulowana strata z tytułu ryzyka krzywej dochodowości nie przekracza 1,4% funduszy własnych. Wykorzystanie limitów ryzyka opcji klienta występującego w działalności kredytowej / depozytowej nie przekraczało odpowiednio 49% / 60%.

Bank nie posiada pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmianę stóp procentowych. Wynikiem przeprowadzanych symulacji wykorzystania zobowiązań pozabilansowych zarówno w przypadku wzrostu jak i spadku stóp procentowych jest wzrost wyniku odsetkowego.

Wszystkie limity wewnętrzne zostały zachowane. Mimo to, biorąc pod uwagę wszystkie czynniki, a w szczególności dalszy spadek marży odsetkowej, wzrost symulowanej straty w warunkach skrajnych w odniesieniu do miary NII, jak również wzrost obciążenia wyniku odsetkowego i funduszy własnych w tym zakresie, poziom ryzyka stopy procentowej ocenia się jako wysoki.

8. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank wykazywał dodatkowy wymóg kapitałowy w wysokości 65 tys. zł.

¹ Wytyczne w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczonej do portfela bankowego z dnia 19 lipca 2018 r. EBA zobligowała małe banki lokalne do pełnej implementacji zapisów przedmiotowego dokumentu do końca br.

9. Zestawienie aktywów i pasywów według terminów przeszacowania:

		Aktywa i pasywa odsetkowe									
		Terminy przeszacowania									
	Wyszczególnienie	Razem	do 1 dnia	od 2 do 7 dni	od 7 dni do 1 m-ca	od 1 do 3 m-cy	od 3 do 6 m-cy	od 6 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Razem	Aktywa odsetkowe	765 280	381 346	109 426	105 634	14 650	119 068	16 802	8 927	8 976	450
	Pasywa odsetkowe	627 091	61 595	17 513	108 830	274 995	97 945	65 583	394	235	-

XVI. Ryzyko płynności- Rekomendacja 18 Rekomendacji P

1. Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utrzymania zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania wszelkich zobowiązań Banku.

2. W systemie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad ryzykiem oraz realizacją polityki zarządzania płynnością, zatwierdza maksymalny poziom ryzyka i strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania tym ryzykiem, analizuje raporty dotyczące ryzyka płynności i decyduje o ewentualnej weryfikacji zasad Polityki w tym zakresie,

2) Zarząd, w zakresie swych kompetencji ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, określa tolerancję ryzyka płynności, projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności, sprawuje nadzór nad testami warunków skrajnych, odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej.

Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej informacje na temat ryzyka płynności w działalności Banku,

3) Prezes Zarządu, który pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad realizacją polityki,

4) Wiceprezes ds.finansowo-księgowych, który pełni bezpośredni nadzór nad wdrożeniem Polityki w zakresie decyzji zarządczych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności,

6) Główny Księgowy, do którego należy:

- określenie potrzeb płynnościowych Banku i źródeł płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi,

- określenie zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji,

- planowanie i sterowanie ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania,

- opracowywanie planów awaryjnych płynności,
 - planowanie i utrzymanie nadwyżki płynności,
 - planowanie zapotrzebowania i zabezpieczenie środków w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych,
- 7) Zespół Sprawozdawczości Obligatoryjne i Zarządczej, dokonujący codziennego wyznaczania nadzorczych miar płynności i ich dokumentowania oraz sporządzający obligatoryjne sprawozdania w zakresie płynności,
- 8) Komórka ds. ryzyka, która:
- projektuje założenia do określenia spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności,
 - dokonuje identyfikacji i pomiaru ryzyka płynności oraz monitoruje poziom ryzyka,
 - sporządza sprawozdania dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - projektuje założenia do testów warunków skrajnych, przeprowadza, sprawozdaje i dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych,
- 9) pozostałe komórki i jednostki organizacyjne, które są zobowiązane do przygotowania i dostarczania informacji niezbędnych do zarządzania płynnością Banku.

3. Celem procesu zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie możliwości realizowania zobowiązań Banku na bazie dziennej, zdolności do utrzymania płynności w krótkim, średnim i długim okresie zarówno w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych- tak na poziomie Banku, jak i rynku- ograniczających dostęp do zabezpieczonych i niezabezpieczonych źródeł finansowania.

4. Identyfikuje się następujące, główne dla Banku źródła ryzyka utraty płynności:

- 1) znaczący spadek wielkości aktywów płynnych,
- 2) wzrastająca koncentracja pozycji istotnych dla ryzyka płynności (aktywnych i pasywnych),
- 3) wzrastające wypływy netto (luka płynności) spowodowana nadmiernym niedopasowaniem terminów zapadalności/ wymagalności aktywów i pasywów, a także koniecznością dokonania nagłych wypłat (ryzyko nieoczekiwanego zapotrzebowania płynności),
- 4) zmniejszenie się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania, znaczące i/lub notoryczne przekraczanie limitów związanych z ryzykiem płynności,
- 5) zmniejszenie się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
- 6) zmiany warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności, np. skutkujące brakiem pozyskania lub możliwości zbycia aktywów,
- 7) inne ryzyka, w tym kredytowe, stopy procentowej, i operacyjne.

5. Metody pomiaru i monitorowania ryzyka płynności w Banku:

- 1) Badanie stabilności bazy depozytowej,
- 2) Badanie struktury pasywów i aktywów,
- 3) analiza luki płynności,
- 4) analiza i prognozowanie stanu środków,

5) analiza wskaźników ekonomicznych.

6. Zarządzanie płynnością objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza ocenę przyjętych narzędzi pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

7. Bank określa scenariusze wystąpienia sytuacji kryzysowej, związanej z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące możliwość ustalenia maksymalnego okresu obsługi klientów Banku (tzw. horyzont przeżycia).

8. Pomiar ryzyka, monitorowaniem płynności oraz kontrolą przestrzegania limitów zajmuje się Komórka ds. Ryzyka, która cyklicznie zbiera i przetwarza dane z systemu informatycznego, oraz odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

9. W celu całościowego monitorowania wielkości ryzyka płynności, na jakie narażony jest Bank – oprócz standardowego monitorowania wszystkich wewnętrznych limitów dotyczących płynności – przeprowadza okresowo testy warunków skrajnych, które obejmują:

1) Testy scenariuszowe.

Metodyka dokonywania analizy przepływów obejmuje oszacowanie efektu wystąpienia następujących wariantów sytuacji kryzysowej:

- a) dotkliwe warunki skrajne krótkoterminowe – trwające 1 tydzień,
- b) mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie – trwające 1 miesiąc.

Analiza obejmuje następujące scenariusze sytuacji kryzysowej:

- a) kryzys wewnątrz Banku,
- b) kryzys w systemie bankowym,
- c) kryzys będący połączeniem obu wariantów.

2) Testy wrażliwości.

W teście wrażliwości Bank bada, w jaki sposób dodatkowe wpływy, w okresie do 30 dni, oszacowane w oparciu o testy scenariuszowe obejmujące kryzys trwający do miesiąca, wpłyną na wskaźnik LCR.

3) Testy odwrotne.

Bank dokonuje testów odwrotnych, w zakresie następujących scenariuszy:

- 1) Ograniczenie finansowania – ustalenie wielkości spadku wpływów z tytułu rozliczeń w skali dziennej przez 22 dni robocze, powodujących spadek LCR poniżej 100%;
- 2) Odływ depozytów – ustalenie granicznego wskaźnika wypływu depozytów stabilnych oraz pozostałych, powodującego spadek LCR poniżej 100%;
- 3) Ustalenie wielkości wypływu depozytów podmiotów NF + JST (jaki procent) w okresie do 7 dni włącznie spowodowany negatywnymi pogłoskami na temat sytuacji banku powodującego spadek LCR poniżej 100%.

10. Poniższa tabela zawiera informacje na temat wielkości współczynników nadzorczych miar płynności.

Aktywa		
A1	Podstawowa rezerwa płynności	327 648
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	67 084
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	505
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	358 574
A5	Aktywa niepłynne	13 294
Pasywa		
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	41 056
B2	Środki obce stabilne	636 522
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0,00
B4	Pozostałe zobowiązania	8 495
B5	Środki obce niestabilne	116 348
Miary płynności		Wartość minimalna
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,00

XVIII. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne - art.449 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XIX. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń – art.450 Rozporządzenia

1. Bank przyjął Politykę wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Bieczu uchwałą Zarządu Nr 52/Z/2017 z dnia 27.12.2017 r., zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą uchwałą Nr 5/RN/2018 z dnia 28.03.2018 r.

2. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń została opracowana w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 26 czerwca 1997 – Prawo Bankowe (Dz.U. z 2016 r. poz.1988, ze zm.)
- 2) ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1666 ze zm.),

3) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (zwanego dalej Rozporządzeniem);

4) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L167 z 06.06.2014 r.).

3. Wysokość wynagrodzenia dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza, dla pozostałych pracowników objętych polityką, Zarząd Banku.

4. Do składników wynagrodzenia w Banku zalicza się:

- stałe składniki pieniężne,
- zmienne składniki pieniężne.

W Banku nie występują niepieniężne składniki wynagrodzeń.

5. Do zmiennych składników wynagrodzeń, do których ma zastosowanie Polityka w Banku zalicza się wyłącznie nagrody. Nagrody przyznawane są za okresy miesięczne.

6. Uwzględniając specyfikę funkcjonowania Banku, konieczność utrzymania prawidłowego poziomu kapitałów a także biorąc pod uwagę zasadę proporcjonalności w odniesieniu do każdej osoby objętej Polityką każdorazowo przy ustalaniu wysokości średniomiesięcznych zmiennych składników wynagrodzeń przyjmuje się że:

- 1) ich kwota nie może być wyższa niż 50 % średniomiesięcznego najwyższego wynagrodzenia stałego w Banku oraz
 - 2) stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia danego pracownika nie może przekraczać 100%,
- Tak obliczone zmienne składniki wynagrodzeń wypłacane są w całości gotówkowo po przyznaniu. Nie dopuszcza się możliwości przekraczania w/w określonych progów.

7. W 2019 roku łączna wysokość zmiennych składników wynagrodzeń wypłaconych osobom, których działalność zawodowa miała istotny wpływ na profil ryzyka w Banku stanowiła 5,02 % dochodu brutto, natomiast w odniesieniu do funduszy własnych stanowiła 0,39 % ich kwoty.

Przyznane zmienne składniki wynagrodzeń w 2019 r. nie podlegały odroczeniu w czasie.

8. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku:

w tys.zł.

Wynagrodzenie całkowite roczne	Ilość osób	Stałe składniki pieniężne	Zmienne składniki pieniężne	Stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń
1 471	16	1 310	161	12,29 %

XX. Dźwignia finansowa – art.451 Rozporządzenia

1. Wskaźnik dźwigni finansowej oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

2. Wskaźnik dźwigni Bank obliczał jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej.

3. Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej przedstawia poniższa tabela:

		Wartość	Wskaźnik (średnia arytmetyczna) %
<i>W pełni wprowadzona definicja</i>	<i>Fundusze Tier I skorygowane o wart.niemat.i prawne, przekroczenie 10% Tier I przez zaangażowanie kapitałowe w sektor finansowy/sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobow.pozabilans.</i>	$\frac{41\,056}{804\,281}$	5,10
<i>Definicja przejściowa</i>	<i>Fundusze Tier I/sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych</i>	$\frac{41\,056}{804\,281}$	5,10

XXI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art.452 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie stosował wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XXII. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art.453 Rozporządzenia

1. Bank definiuje zabezpieczenia kredytowe jako czynności prawne stanowiące ograniczenie ryzyka kredytowego związanego z odzyskaniem kwot zaangażowań przez klienta. Bank akceptuje zabezpieczenia standardowe, rzeczowe i osobiste zdefiniowane i uregulowane w przepisach powszechnie obowiązujących.

2. Zabezpieczenia osobiste charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenia, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie wg prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe),

3. Zabezpieczenie rzeczowe ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenia do poszczególnych składników jej majątku. Zabezpieczeniami rzeczowymi są min. Hipoteka, zastaw ogólny, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie na zabezpieczenie, blokada środków na koncie bankowym.

4. W zależności od produktu, pomiaru ryzyka kontrahenta i wielkości zaangażowania, Bank stosuje następujące rodzaje zabezpieczenia:

- 1) hipoteka,
- 2) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- 3) gwarancja,
- 4) sądowy zastaw rejestrowy,
- 5) cesja,
- 6) poręczenie wg prawa cywilnego,
- 7) poręczenie wg prawa wekslowego,
- 8) weksel in blanco.
- 9) Przewłaszczenie własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych.

5. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:

- 1) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:
 - a) sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy,
 - b) ryzyko branży,
 - c) status prawny wnioskodawcy,
 - d) przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi

wnioskodawca dotychczas współpracował.

e) rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres jej realizacji (np. okres kredytowania),

2) cechy danego zabezpieczenia wynikające z przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w tym :

a) realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia, płynność zabezpieczenia,

b) istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby zobowiązującej się za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,

c) możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie.

3) przewidywany nakład pracy Banku oraz koszt ustanowienia zabezpieczenia.

6. Wartość przyjmowanego przez Bank zabezpieczenia uzależniona jest od oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy dokonanej w oparciu o obowiązujące w Banku procedury.

Przedmiot i wartość prawnego zabezpieczenia wierzytelności podlega monitoringowi i ocenie w trakcie trwania umowy.

7. Bank stosuje pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2006 z późn. zmianami).

8. Wartość zabezpieczeń na dzień 31.12.2019 r. kształtowała się następująco:

LP	RODZAJ ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ
1.	Weksle	171 206
2.	Hipoteki	124 218
3.	Zastaw rejestrowy	13 001
4.	Przeniesienie prawa własności rzeczy ruchomej	8 269
5.	Cesja	3 962
7.	Blokada środków	398
8.	Przelew wierzytelności	7 737
9.	Poręczenia osób prawnych	61

XXIII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka Operacyjnego – art.454 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru ryzyka operacyjnego.

XXIV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art.455 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie stosował wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXV. Podstawowe wskaźniki finansowe Banku , stan na 31 grudnia 2019 r.

LP	Podstawowe wskaźniki finansowe	Poziom wskaźnika (%)
1.	ROE netto	5,91
2.	ROA netto	0,32
3.	Marża odsetkowa	2,44
4.	Wskaźnik C/I	74,87

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Bieczu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Bieczu niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Biecz, dnia 22.07.2020 r.

Ryszard Szetela – Prezes Zarządu

Edward Knybel – Wiceprezes Zarządu

Tomasz Urbański – Wiceprezes Zarządu

Marek Stój – Członek Zarządu

Robert Wojakowicz – Członek Zarządu

1. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym i kontrahenta, w tym ryzykiem koncentracji kredytowej

1. Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.
Zadaniem Banku jest zapewnienie długoterminowych przychodów w wyniku współpracy z klientem, opartej na rachunku ekonomicznym i obustronnym zaufaniu. Jako priorytet Bank uznaje współpracę z segmentem małych firm działających bądź rozpoczynających działalność oraz klientami detalicznymi.
2. Wymienione cele Bank realizuje przez:
 - 1) ostrożne zarządzanie ryzykiem kredytowym, rozumiane jako działania i stosowane mechanizmy ograniczające ryzyko oraz redukujące jego skutki,
 - 2) budowanie struktury portfela kredytowego zapewniającej wykonanie wymienionych zadań oraz utrzymanie bezpiecznej dochodowości i akceptowalnego poziomu alokacji kapitału,
 - 3) monitorowanie, raportowanie i limitowanie ryzyka, celem utrzymania poziomu i profilu ryzyka kredytowego dostosowanego do celów strategicznych z uwzględnieniem poziomu kapitału wewnętrznego,
 - 4) dostarczanie organom Banku informacji umożliwiających ocenę poziomu i zakładanego profilu ryzyka.
3. W ramach ryzyka kredytowego Bank identyfikuje:
 - ryzyko kontrahenta,
 - ryzyko koncentracji,
 - ryzyko rezydualne.
4. Zarządzanie ryzykiem kredytowym Bank opiera na kompleksowej ocenie ryzyka, uwzględniając rozdzielenie ryzyka wobec pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela kredytowego. Ryzyko pojedynczej transakcji kredytowej obejmuje:
 - a. wynikające z sytuacji finansowej dłużnika, będącego zarówno osobą fizyczną jak i podmiotem gospodarczym,
 - b. związane z zawieraną transakcją, wynikające z nierzetelnej identyfikacji przedmiotu finansowania lub zabezpieczenia,
 - c. potencjalnych następstw zmian w przepisach prawa oraz błędów prawnych, skutkujące niekorzystnymi rozstrzygnięciami sądów,
5. Uwzględniając wymogi nadzorcze a także zidentyfikowane istotne czynniki związane z ryzykiem kredytowym Bank wyodrębnia operacyjne i nieoperacyjne komórki/ stanowiska zobowiązane i uprawnione do zarządzania ryzykiem.
Skuteczność i efektywność zarządzania Bank zapewnia przez rozdział nadzorczych funkcji przypisanych Zarządowi, od zarządzania operacyjnego, jako sterowania polegającego na osiągnięciu celów i zadań, będących rozwinięciem i uzupełnieniem strategii bądź polityk, w wyniku realizacji zdarzeń i transakcji związanych z ekspozycjami kredytowymi.
6. Bank stosuje podział zaangażowań liczony do sumy funduszy własnych klasyfikując je jako:
 - 1) niskie, nie przekraczające 0,5 % sumy funduszy własnych Banku,
 - 2) umiarkowane, nie przekraczające 1 % sumy tych funduszy,
 - 3) znaczące, stanowiące od 1% do 5% sumy funduszy,
 - 4) istotne w wysokości 5 % i więcej sumy funduszy własnych, oraz duże powodujące ryzyko koncentracji i wynoszące 10% i więcej funduszy.

Kwoty ekspozycji kredytowych/zaangażowań w w/w przedziałach, w tym indywidualnie istotnych określa Zarząd. Podział zaangażowań wykorzystywany jest do określenia uprawnień i kompetencji decyzyjnych.

7. Funkcjonujący system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka koncentracji kredytowej i zaangażowań, mierzony jest udziałem ekspozycji liczonych do określonej bazy (podstawy) w tym sumy aktywów, sumy portfela kredytowego, ekspozycji, terminowych lokat oszczędnościowych i funduszy własnych. Ustalone limity podlegają rocznym przeglądom.

W Banku funkcjonują limity koncentracji kredytowej i zaangażowań:

- 1) w ujęciu podmiotowym wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych, z uwzględnieniem dużych zaangażowań (powodujących ryzyko koncentracji),
- 2) wobec sektorów gospodarki,
- 3) według zabezpieczeń,
- 4) związanych z finansowaniem nieruchomości,
- 5) ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych i mieszkaniowych,
- 6) ekspozycji kredytowych o terminach zapadalności powyżej 10 lat,
- 7) detalicznych ekspozycji kredytowych, z uwzględnieniem konsumenckich stanowiących podstawę tworzenia rezerw na te należności,
- 8) dotyczących zobowiązań przyrzeczonych.

Limity koncentracji kredytowej wyznaczają maksymalny, dopuszczalny poziom narażenia na ryzyko z tytułu zaangażowań Banku określony jako:

- 1) niski, gdy jego wartość nie przekracza 12,5% przyjętej podstawy obliczenia,
- 2) umiarkowany, dla wartości w przedziale (12,5 ; 25]% podstawy,
- 3) znaczący lub podwyższony, dla wartości w przedziale (25; 50]% podstawy, z wewnętrznym akceptowalnym poziomem nie wyższym niż 37,5% podstawy,
- 4) wysoki, przekraczający 50% podstawy,

8. Podział zadań i organizacja procesów zarządzania ryzykiem kredytowym powinny uwzględniać:

- 1) rozdzielenie obowiązków pracowników odpowiedzialnych za: sprzedaż, akceptację ryzyka od monitoringu, raportowania i kontroli ryzyka,
- 2) rozgraniczenie odpowiedzialności, co najmniej za: sprzedaż i akceptację ryzyka wraz z jego ograniczaniem od kontroli ryzyka na szczeblu Zarządu,
- 3) zasady nadawania i wykonywania uprawnień do akceptacji ryzyka kredytowego,
- 4) funkcjonowanie komórek odpowiedzialnych za wydawanie opinii przy podejmowaniu decyzji kredytowych o zwiększonym ryzyku,
- 5) formalnie określony proces pomiaru, oceny i kontroli ryzyka, obejmujący zwłaszcza, niezależny proces przeglądu jakości należności oraz ich klasyfikacji.

9. Szczegółowe metody badania i oceny zdolności oraz wiarygodności kredytowej określają wewnętrzne regulacje Banku.

2. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem kapitału i dźwigni.

1. Podstawowym celem w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Poziom kapitału powinien odpowiadać wielkości i charakterowi działania Banku oraz poziomowi akceptowanego ryzyka związanego z jego działalnością. Oznacza to, że Bank wobec relatywnie niskiej kwoty kapitałów, w tym własnych, może prowadzić większą działalność, mierzoną wartością sumy bilansowej, z niskim poziomem ryzyka”.

2. Wymieniony cel Bank realizuje poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmującą:

- 1) zwiększanie funduszy własnych, przez które należy rozumieć, w normalnej sytuacji kapitałowej kapitał podstawowy Tier 1,

- 2) zapewnienie preferowanej struktury kapitałów podstawowych Tier 1, w których fundusz udziałowy nie przekracza 12,5% ich sumy,
- 3) odpowiednie kształtowanie aktywów obciążonych ryzykiem w celu utrzymania akceptowalnej łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko,
- 4) skuteczne zarządzanie ryzykiem bankowym,
- 5) możliwość, w sytuacjach awaryjnych, włączenia do funduszy własnych kapitałów Tier 2.
3. Bank utrzymuje kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 5 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
4. Bank utrzymuje łączny współczynnik kapitałowy (TCR) oraz współczynnik kapitału podstawowego TIER 1 (T1) na poziomie wyznaczonym przez organ nadzoru na określony rok obrotowy,
5. W przypadku trwałego obniżenia się poziomu wymienionych współczynników Bank podejmuje działania naprawcze określone w strategii zarządzania kapitałem w zakresie wyznaczonym dla właściwej sytuacji kapitałowej.
6. W celu zapewnienia, że proces szacowania kapitału jest dostosowany do charakteru, skali i złożoności działalności Banku przeglądy tego procesu wykonywane są nie rzadziej niż raz w roku. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego uwzględnia możliwość wystąpienia nowych rodzajów ryzyka, zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Strategia/polityka kapitałowa w zakresie budowy funduszy własnych uwzględnia wymagania pakietu CRD IV/CRR UE. Dotyczy to w szczególności obowiązku pomniejszania funduszy własnych o umorzoną część funduszu udziałowego (do momentu zmiany przepisów).
8. Bank zarządza ryzykiem funduszy własnych przez efektywne oddziaływanie na wartość łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Maksymalną wartość ekspozycji Bank wyznacza na podstawie kwoty dostępnego kapitału, jako wynik ilorazu funduszy własnych i procentowej wartości współczynników kapitałowych, powiększonych o bufor kapitałowe, w wysokości wyznaczonej przez organ nadzoru na dany rok obrotowy. Kapitał dostępny to przemnożona przez 8%, obliczona w sposób wyżej określony, łączna kwota ekspozycji na ryzyko.
9. Podstawowym parametrem kapitałowym Banku jest kapitał dostępny. Obliczony w sposób wyżej prezentowany to jednocześnie maksymalna wartość kapitału wewnętrznego Banku. W celu utrzymania łącznego współczynnika kapitałowego w wysokości rekomendowanej przez organ nadzoru, na pokrycie ryzyka Bank może alokować wyłącznie kwotę kapitału dostępnego pomniejszoną o kapitał wewnętrzny oszacowany przez Bank.
10. Wzrost sumy funduszy własnych w drodze zwiększenia funduszy Tier 1 następuje przez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy i ogólnego ryzyka oraz uzupełniająco, przez zwiększenie funduszu udziałowego, który powinien w pełni stanowić kapitał Tier 1, w przypadku Tier 2 przez zwiększenie kwoty rezerwy na ryzyko ogólne. Zasady zasilania funduszy, preferowanej ich struktury, w szczególności własnych, określają dokumenty kapitałowe.
11. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank monitoruje poziom wskaźnika dźwigni i zachodzące w nim zmiany, a także ryzyko dźwigni finansowej. Mechanizm dźwigni finansowej, oznaczającej względną w stosunku do kapitału Tier 1 wartość aktywów i zobowiązań pozabilansowych informuje w uproszczeniu o poziomie wykorzystania kapitałów własnych w finansowaniu aktywów i zobowiązań, przeliczonych ekwiwalentem bilansowym. Przyjmując to stanowisko „ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej” oznacza ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej. Wobec prezentowanej filozofii funkcji dźwigni Bank o profilu depozytowo-kredytowym wykorzystuje fakt finansowania aktywów głównie lewarowanym długiem, stanowiącym kapitały obce.
12. Bank monitoruje i raportuje wskaźnik dźwigni na koniec kwartalnych okresów sprawozdawczych.

3. Charakterystyka celów i działań w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

1. Podstawą zarządzania płynnością jest takie kształtowanie struktury aktywów i pasywów, aby działalność inwestycyjna i kredytowa były finansowane w decydującej części stabilnymi funduszami w celu minimalizacji ryzyka utraty płynności oraz efektywne i optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych nie zaangażowanymi w wymienione działalności.
2. W zasadach zarządzania płynnością Bank uwzględni działania:
 1. związane z utrzymaniem odpowiedniej bazy depozytowej oraz utrzymania właściwej struktury finansowania i wskaźników płynności,
 2. formułowanie wskaźników zapewniających zachowanie płynności np. relacje w obszarze rozproszenia aktywów, limitów w zakresie luk płynności,
 3. planowanie struktury aktywów i sposobu ich finansowania ,
 4. testowanie warunków skrajnych,
 5. sporządzanie planów finansowych z zapewnieniem płynności w wyniku tworzonych aktywów,
 6. szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka płynności,
3. Utrzymanie nadzorczych miar płynności powinny zapewnić:
 1. Analizy struktury posiadanych aktywów i pasywów wg poszczególnych przedziałów czasowych w celu zarządzania płynnością w szczególności krótkoterminową. Jednym z elementów zarządzania jest przestrzeganie limitu płynności krótkoterminowej wynoszącego 1,2 kwoty niestabilnych depozytów.
 2. Pomiary płynności śróddziennej w celu określenia zagrożeń związanych z utratą płynności oraz przestrzeganie zatwierdzonych wewnętrznie miar płynności.
 3. Lokowanie nadwyżek w papierach wartościowych o krótkich terminach zapadalności oraz lokatach deponowanych w banku zreszającym, wykorzystywanie rachunku bieżącego, do efektywnego zarządzania płynnością.
4. W ramach zasad zarządzania ryzykiem płynności, Bank w szczególności określa:
 1. zasady funkcjonowania mechanizmu alokacji w odniesieniu do kosztów płynności, korzyści i ryzyka;
 2. zasady zarządzania ryzykiem płynności uwzględniające bieżące i przewidywane istotne przepływy pieniężne w ramach aktywów, pasywów, pozycji pozabilansowych, w tym zobowiązań warunkowych oraz wynikające z nich możliwe skutki ryzyka utraty reputacji;
 3. aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań jako wolne od obciążeń, które są stale dostępne, szczególnie w sytuacjach nadzwyczajnych;
 4. podlegające regularnym przeglądom, mechanizmy kontroli ryzyka ograniczające ryzyko płynności, w tym system limitów, buforów płynnościowe i plany finansowania, zapewniające odporność banku na szereg różnych skrajnych warunków;
 5. limity dotyczące ryzyka płynności z uwzględnieniem rezultatów testów warunków skrajnych płynności;
 6. plany awaryjne płynności określające właściwe działania i odpowiednie środki wykonawcze w celu pokrycia ewentualnego braku płynności, mając na uwadze, że plany te powinny być testowane co najmniej raz w roku oraz uaktualniane na podstawie rezultatów testów warunków skrajnych.

4.Charakterystyka celów i działań w obszarze zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym ma na celu ograniczenie wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy Banku i na wartość kapitału wewnętrznego. Chodzi o utrzymanie w planowanym przedziale poziomu stóp procentowych Banku w relacji do stóp rynkowych, który zapewni realizację planów finansowych oraz nie będzie zagrażał płynności, rentowności i wypłacalności .

1. Realizując zarządzanie ryzykiem stopy procentowej Bank zapewnia :
 - 1) odpowiednią strukturę aktywów i pasywów odsetkowych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz przeszacowania,

- 2) odpowiednią politykę cenową z uwzględnieniem cen konkurencji dla utrzymania stabilnej bazy depozytowej, efektywnych stóp procentowych oraz bezpiecznej marży odsetkowej,
 - 3) w procesie sprzedaży produktów, w szczególności identyfikowanych w aktywach, koszt odsetkowy dostosowany do ryzyka i oczekiwań klienta.
2. Z uwagi, że marża odsetkowa zależna jest od efektywnego zarządzania ryzykiem stóp Bank dokonuje:
 - 1) analiz obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - 2) analiz narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz oprocentowania produktów Banku,
 - 3) prognoz kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
 - 4) weryfikacji i monitorowania ustalonych limitów,
 - 5) oceny realizacji celów przyjętych w strategii ogólnej.
 3. Zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową Bank dokonuje przez:
 - 1) kształtowanie efektywnego oprocentowania aktywów i pasywów,
 - 2) efektywne oddziaływanie w zakresie kształtowania zapadalności aktywów w celu zwiększenia przepływów pieniężnych stanowiących wynik niższego kosztu odsetkowego aktywów o krótkich terminach zapadalności,
 - 3) stosowanie zasady kosztu płynności, gdzie korzyści wynikające z długich terminów zapadalności oraz związane z nimi ryzyko rekompensowane są podwyższonymi kosztami odsetkowymi stanowiącymi o wyższych stopach zwrotu z tych inwestycji,
 - 4) wprowadzenie do pasywów odsetkowych produktu długoterminowego bazującego na oprocentowaniu opartym o stawki rynkowe np. WIBOR, WIBID
 - 5) zmianę strategii w zakresie koncentracji kredytowej polegającej na skróceniu zapadalności oferowanych produktów.
 4. W kształtowaniu poziomu oprocentowania produktów Bank uwzględnia:
 - 1) wysokość stóp procentowych produktów oferowanych przez konkurencję i rynek,
 - 2) wpływ zmian oprocentowania na dochód odsetkowy, a w rezultacie na wynik finansowy Banku,
 - 3) założenia strategii ogólnej,
 - 4) wielkość marży odsetkowej zrealizowanej na portfelu bankowym wobec minimalnej marży ustalonej przez Bank na podstawie kosztów zarządzania.

5. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizowanie wielkości i prawdopodobieństwa pojawienia się niespodziewanych strat, usprawnienie struktur organizacyjnych i procedur działania, które powinny udowodniać m.in., że formuła obliczania wymogu kapitałowego jest sprzeczna z wymienionym celem zarządzania, bowiem zgodnie z nią im więcej Bank zarabia, tym większe jest ryzyko operacyjne i większy wymóg kapitałowy.

1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje:
 - 1) działania prewencyjne wyprzedzające sytuacje mogące spowodować powstanie strat,
 - 2) bieżące rozpoznawanie, na każdym stanowisku pracy, ryzyka związanego z decyzjami biznesowymi,
 - 3) szczegółową analizę przyczyn i skutków wszystkich istotnych przypadków powstania rzeczywistej straty lub zagrożenia stratą,
 - 4) okresowe oceny ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne,
 - 5) określenie profilu ryzyka operacyjnego na podstawie poziomu, zakresu i rodzajów tego ryzyka,
 - 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne.
 - 7) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
2. Podstawowe procesy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym:

- 1) opracowanie i wdrożenie polityk, regulaminów i procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym dostosowanych, z zachowaniem zasady proporcjonalności, do rekomendacji i przepisów nadzorczych.
- 2) okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
- 3) identyfikacja zdarzeń oraz incydentów, ich ewidencja w prowadzonych rejestrach/systemach.
- 4) wycena strat z tytułu zdarzeń zidentyfikowanych w ramach ryzyka operacyjnego.
- 5) analiza zagrożeń i rekomendacja działań mających na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego.
- 6) przeprowadzanie testów ciągłości działania.
- 7) zarządzanie kadrami, w tym zakresie zastępstw na kluczowych stanowiskach,
- 8) raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.
- 9) podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne.
- 10) organizacja kontroli wewnętrznej.
- 11) szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

3. Bank wykorzystuje dane i informacje dotyczące incydentów i zdarzeń do:

- 1) wyjaśniania przyczyn i analiz częstotliwości występowania zdarzeń i incydentów,
- 2) analiz strat w aspekcie występujących zdarzeń;
- 3) organizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku;
- 4) organizacji systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
- 5) sporządzania mapy ryzyka, w celu podejmowania działań zabezpieczających.
- 6) podejmowania działań zmierzających do ograniczania skutków zdarzeń, przy zachowaniu zasady proporcjonalności wobec podejmowanych działań;
- 7) raportowania skutków ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej;
- 8) wdrażania i doskonalenia systemów i narzędzi informatycznych.
- 9) utrzymania narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

4. Identyfikacja incydentów i zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego.

Identyfikacja zdarzeń i incydentów ryzyka operacyjnego odbywa się na każdym stanowisku pracy. Zdarzenia są kwantyfikowane zgodnie z katalogiem wewnętrznym Banku w oparciu o wykaz zdarzeń. Każdy pracownik Banku ma obowiązek zgłaszania zdarzeń i incydentów w celu ich rejestracji w systemie AZRO lub przez komórkę zgodności. Właściwe komórki odpowiedzialne za prowadzenie rejestrów dokonują ostatecznej klasyfikacji zdarzenia/incyduentu i raportuje je zgodnie regulaminem komórki, który określa także progowe kwoty strat podlegające rejestracji.

5. Ocena i monitorowanie ryzyka operacyjnego:

Wycena kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego dokonywana jest w oparciu o instrukcje zarządzania tymi ryzykami. Komórka odpowiedzialna za prowadzenie rejestrów zdarzeń z tytułu tego ryzyka szacuje koszty/straty zdarzeń, porządzą mapy ryzyka oraz raportuje o wysokości kosztów, strat i podjętych działaniach ograniczających ich występowanie do Zarządu i Rady Nadzorczej.

6. Do działań ograniczających ryzyko Bank zalicza budowanie świadomości jego znaczenia i zrozumienia jako elementów stanowiących adaptowaniu wniosków wynikających z oceny ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku. W tym celu Bank:

- 1) tworzy, i weryfikuje funkcjonowanie, struktury organizacyjne zajmujące się ryzykiem operacyjnym,
- 2) identyfikuje obszary i rodzaje działalności narażone na wymienione ryzyka, przy czym każda zmiana organizacyjna, nowa procedura, wdrożenie nowego produktu powinno być poprzedzone analizą w aspekcie ryzyka operacyjnego,
- 3) zapewnia bieżące funkcjonowanie zintegrowanego systemu informowania o poziomie ryzyka operacyjnego i monitorowania profilu tego ryzyka,
- 4) posiada opracowane procedury kontroli wewnętrznej oraz procedury i sposoby reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego.
- 5) ubezpiecza majątek na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń,
- 6) w działaniach prewencyjnych uwzględnia wyniku kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, testowania środowiska w zakresie planów awaryjnych ciągłości działania,

- 7) tworzy plany awaryjne ciągłości działania,
 - 8) okresowo weryfikuje zasady polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, regulaminy lub instrukcje oraz narzędzia do ograniczania ryzyka.
7. Określanie poziomu i profilu ryzyka:

Poziom ryzyka Bank wyznacza poprzez obliczenie – oszacowanie kwoty strat z tytułu ryzyka operacyjnego w stosunku do wymogu kapitałowego na to ryzyko obliczonego metodą podstawowego wskaźnika. Profil ryzyka określany jest na podstawie klasyfikacji zdarzeń. Oznacza to, że profil ryzyka Banku jest zależny od zdarzenia i jego wielkości liczonej wobec wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne

8. Maksymalny poziom tolerancji na ryzyko ustala się w wysokości 25% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne obliczonego metodą podstawowego wskaźnika (BIA)

6. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem walutowym

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Ograniczenie tego ryzyka następuje w wyniku:

1. Zawierania transakcji o strukturze i na warunkach, które efektywnie zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów.
2. Utrzymywania pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 5% funduszy własnych, wiążącej się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
3. Utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
4. Stosowania limitu maksymalnej pozycji walutowej, w tym limitów pozycji dla poszczególnych walut.
5. Zatwierdzania limitów przez Zarząd.
6. Skutecznego monitoringu wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od walutowej działalności operacyjnej.
7. Codziennego pomiaru ryzyka walutowego przez wyznaczanie pozycji dla poszczególnych walut oraz pozycji całkowitej dla wszystkich walut.

7. Charakterystyka celów i działań w obszarze planowania finansowego i ryzyka wyniku finansowego

Proces planowania zapewnia Bankowi konieczną orientację i kierunki rozwoju aby mógł osiągać założone cele. Plany finansowe, oprócz analizy aktualnej kondycji Banku, stanowią podstawę do oceny kierownictwa, zwłaszcza Zarządu, m.in. dlatego, że zawierają elementy odzwierciedlające wpływ i punkt widzenia osób zarządzających na przyszły rozwój Banku.

1. Na podstawie efektywności ekonomicznej prowadzonej działalności mierzonej m.in. uzyskiwanym wynikiem finansowym ocenia się jakość zarządzania finansami i możliwości przyszłego rozwoju.
2. W ocenie wyników ekonomiczno – finansowych uwzględnia się adekwatność i strukturę kapitału, jakość aktywów, płynność, rentowność, występujące trendy oraz sytuację Banku na tle innych podmiotów porównywalnych (banków grupy rówieśniczej).
3. Jakość zarządzania finansami i uzyskiwane wyniki ocenia się w powiązaniu z planem finansowym i warunkami działania.
4. Zarząd ma obowiązek określania założeń planowanych wielkości i uaktualniania planów. Proces nadzoruje Prezes Zarządu.
5. Przegląd i analiza sytuacji finansowej dokonywane są na podstawie sprawozdań finansowych, informacji zarządczych, sald kont analitycznych i syntetycznych, planu finansowego, założeń Strategii ogólnej.
6. W analizie Bank uwzględnia m.in.:
 - 1) poziom rentowności, mierzony stopą zwrotu z aktywów, ROA;
 - 2) wskaźnik rentowności kapitału, ROE;
 - 3) poziom koncentracji aktywów przychodowych pracujących oraz pasywów odsetkowych oraz

- dywersyfikację i trendy tych składników bilansu,
- 4) salda rezerw, z uwzględnieniem celowych,
 - 5) poziom kosztów ogólnego zarządu powiększonych o amortyzację w odniesieniu do wyniku z działalności operacyjnej (wskaźnik C/I);
 - 6) wyniki na działalności bankowej, w tym odsetkowy oraz uzyskany z prowizji i opłat;
 - 7) kształtowanie się wymogów kapitałowych, wartości ekspozycji, łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i wskaźników kapitałowych;
 - 8) jakość aktywów stanowiących o bezpieczeństwie i sytuacji finansowej oraz będących ściśle związanych z jakością dochodu Banku.

8. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem zgodności

Ryzykiem braku zgodności Bank zarządza w celu ograniczenia ewentualnego braku zgodności z regulacjami działalności bankowej i zapewnienia prowadzenie działalności zgodnie z wymogami organu nadzoru, co ma zapobiegać płaceniu kar lub rekompensat klientom, wobec których Bank postąpił niezgodnie z przepisami prawa, a ostatecznie- przez wykrywanie nieprawidłowości i zagrożeń- przeciwdziałać sytuacjom kryzysowym.

1. Podstawowe procesy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym oraz zgodności:
 - 1) opracowanie i wdrożenie polityk, regulaminów i procedur zarządzania ryzykiem zgodności dostosowanych, z zachowaniem zasady proporcjonalności, do rekomendacji i przepisów prawa.
 - 2) okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
 - 3) identyfikacja zgodności regulacji wewnętrznych z przepisami prawa.
 - 4) wycena strat z tytułu braku zgodności.
 - 5) monitorowanie ryzyka braku zgodności w oparciu o narzędzia ilościowe określające liczby niezgodności zidentyfikowanych w wyniku monitoringu testowego, naruszeń, przeanalizowanych i zgłoszonych podejrzeń prania pieniędzy, reklamacji klientów, skarg klientów do regulatorów oraz wysokość kosztów poniesionych przy wdrażaniu nowych regulacji,
 - 6) rekomendacja działań mających na celu ograniczanie ryzyka braku zgodności.
 - 7) raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.
 - 8) podejmowanie działań ograniczających ryzyko braku zgodności.

2. Do działań ograniczających ryzyko braku zgodności Bank zalicza budowanie świadomości jego znaczenia i zrozumienia jako elementów stanowiących adaptowanie wniosków wynikających z oceny ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku.

W tym celu Bank:

 - 1) tworzy i weryfikuje funkcjonowanie komórki ds. zgodności,
 - 2) identyfikuje obszary i rodzaje działalności narażone na ryzyko zgodności, przy czym każda zmiana organizacyjna, nowa procedura, wdrożenie nowego produktu powinno być poprzedzone analizą w aspekcie ryzyka zgodności,
 - 3) w działaniach prewencyjnych uwzględnia wyniku kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, w zakresie przestrzegania przepisów przez Bank,
 - 4) okresowo weryfikuje zasady polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności , regulaminy lub instrukcje oraz narzędzia do ograniczania tego ryzyka.